

УДК 342.511:343.974

Купченко Тамара Борисівна –
Головний консультант Апарату Верховної Ради України

Адміністративно-правові аспекти реалізації повноважень Президента України у сфері боротьби з організованою злочинністю

У статті розглядаються адміністративно-правові аспекти реалізації повноважень Президента України у сфері боротьби з організованою злочинністю та організаційно-управлінські впливи Глави Української держави на діяльність інших органів державної влади у цій сфері.

Ключові слова: повноваження, Президент України, організаційно-управлінські впливи, боротьба з організованою злочинністю.

Конституційний статус Глави держави та Гаранта державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина, об'єктивно зумовлює можливість здійснення Президентом України вагомого впливу на діяльність усіх гілок державної влади в Україні та забезпечення виконання ними Конституції та законів України. З огляду на це, науково-теоретичні та практичні **проблеми** реалізації повноважень Президента України постійно перебувають у центрі уваги політиків і науковців, державних та громадських організацій, що здійснюють свою діяльність у різних сферах суспільного життя.

Сьогодні в Україні таке суспільно-небезпечне явище як організована злочинність офіційно визнане суттєвим чинником посилення соціальної напруженості та дестабілізації суспільних відносин, виникнення деформації у сфері господарювання, уповільнення темпів економічного розвитку держави [1]. Боротьба з організованою злочинністю є важливою складовою внутрішньої та національної безпеки України. Виходячи з цього, суб'єктами її забезпечення є не лише правоохоронні органи, силові відомства та структури, але і Президент України та інші органи державної влади України [2].

У нещодавно схваленій Президентом України новій редакції Стратегії національної безпеки України [3] створення ефективної системи забезпечення національної безпеки визначено однією із стратегічних цілей державної політики у середньостроковій перспективі. Водночас її ефективність залежить від побудови, насамперед на теоретичному рівні, оптимальної моделі взаємодії вищих органів державної влади України, які є суб'єктами у цій сфері. З огляду на це, набувають актуальності дослідження адміністративно-правових аспектів реалізації повноважень Президента України у сфері боротьби з організованою злочинністю та його організаційно-правлінські впливи на діяльність інших органів державної влади у цій сфері.

Аналіз досліджень і публікацій, в яких розглядаються проблеми науково-теоретичного значення та практичної реалізації повноважень Президента України, засвідчив про багатоманітність підходів до їх розуміння, визначення та розв'язання. Окремі аспекти реалізації повноважень Президента України як суб'єкта державного управління, управління адміністративно-політичною діяльністю та управління у сфері забезпечення внутрішньої безпеки держави досліджували В. Б. Авер'янов, О. Ф. Андрійко, Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, І. П. Голосніченко, Р. А. Калужний, С. В. Ківалов, Т. О. Коломосць, В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко, А. А. Митрофанов, О. І. Остапенко та ін. Після прийняття Конституційним Судом України Рішення від 30 вересня 2010 року № 20-рп/2010 у справі про додержання процедури внесення змін до Конституції України [4], відповідно до якого відновлено дію Конституції України у редакції від 28 червня 1996 року, значно посилюється інтерес вітчизняних фахівців й до теоретичних і практичних питань нормотворчої [5] та правозастосовної діяльності Президента України [6; 7]. Однак, не дивлячись на широкий спектр різноманітних досліджень зазначеної проблематики, наукових робіт, у яких комплексно розглядаються науково-теоретичні та практичні питання взаємодії Президента України з іншими органами державної влади, у тому числі й у сфері внутрішньої та національної безпеки України, дуже мало. З огляду на це, теоретичні питання управлінської діяльності та організаційно-управлінських впливів повноважень Президента України на діяльність інших органів державної влади, залишаються майже нерозкритими.

Метою цієї статті є дослідження адміністративно-правових аспектів реалізації повноважень Президента України у сфері боротьби з організованою злочинністю та їх організаційно-управлінських впливів на діяльність інших органів державної влади у зазначеній сфері.

Виклад основного матеріалу. Для з'ясування сутності організаційно-управлінських впливів повноважень Президента України на діяльність інших органів держави у сфері боротьби з організованою злочинніс-

то, на нашу думку, необхідно розглянути деякі науково-теоретичні підходи до визначення форм управління та діяльності органів державної влади у сфері державного управління.

У фаховій літературі поряд з правовими та неправовими (організаційними) формами управління розглядаються такі форми управління як безпосереднє та опосередковане управління [8, С. 21]. Безпосереднє управління визначається як функціональне забезпечення діяльності на правовій або неправовій, але делегованій, у тому числі й на законодавчому рівні, основі. Головною ознакою безпосереднього управління є право на прийняття та організацію реалізації управлінського рішення. На відміну від цього, опосередковане управління – це участь об'єкта управління у підготовці, прийнятті й реалізації управлінського рішення. Формою опосередкованого управління є делегування прав, функцій, завдань об'єктом управління управлінським установам або особам і присутність у нього права контролю за їхньою діяльністю. При цьому, вочевидь, управління розглядається у самому широкому сенсі як загально соціальне явище, а під об'єктом управління розуміється суспільство у цілому або народ як єдиний носій суверенітету та єдине джерело влади в Україні.

У тлумачному словнику російської мови С. І. Ожегова термін “безпосередній” визначається як прямо слідуючий після кого-, чого-небудь без посередніх ланок учасників, термін “опосередкований” – як поданий за допомогою посередньої ланки [9]. Орфографічний тлумачний словник української мови термін “безпосередній” визначає як такий (чи той), що не має проміжних ланок, здійснюється без посередництва кого-, чого-небудь; прямий, а термін “опосередкований” – як поданий за допомогою посередньої ланки [10].

Сучасні науково-теоретичні підходи до комплексного розуміння державного управління передбачають його визначення як цілеспрямованого організаційного та регулюючого впливу держави на стан і розвиток суспільних процесів, свідомість, поведінку та діяльність особи і громадянина з метою досягнення цілей та реалізації функцій держави, відображених у Конституції та законодавчих актах, шляхом запровадження державної політики, виробленої політичною системою та законодавчо закріпленої, через діяльність органів державної влади, наділених необхідною компетенцією [11, С. 32].

З урахуванням конституційного поділу державної влади в Україні на законодавчу, виконавчу та судову, а також конституційно визначеної організаційної відокремленості Президента України від інших гілок державної влади, наведене у загальних рисах дозволяє розглядати його діяльність, пов'язану з реалізацією конституційних повноважень Глави держави, як відповідні організаційно-управлінські впливи на діяльність інших органів державної влади у відповідних сферах державного управління.

Безпосередній вплив Президента України на діяльність органів державної влади знаходить свій прояв, насамперед, в його указах і розпорядженнях, що є юридичними формами реалізації його повноважень.

Основним Законом України встановлено, що укази та розпорядження видаються Президентом України на основі та на виконання Конституції і законів України і є обов'язковими до виконання на території України (ст. 106) [12].

Відповідно до Положення про порядок підготовки та внесення проєктів актів Президента України, затвердженого Указом Президента України від 15 листопада 2006 року № 970 (з наступними змінами) [13], указами оформляються рішення Президента України, якщо: хоча б одне з положень цих рішень розраховано на постійну або багаторазову дію (має нормативний характер); рішення належить до таких, що оформляються указами Президента України згідно з пунктом 3 цього Положення; прийняття рішення у формі указу передбачено законами чи указами Президента України.

Пункт 3 названого Положення містить вичерпний перелік з 29 позицій, безпосередньо пов'язаних з конституційними повноваженнями Президента України як глави держави. Слід зауважити, що деякі позиції не враховують рішення Конституційного Суду України від 30 вересня 2010 року № 20-рп/2010 [13] щодо відновлення дії Конституції України у редакції 1996 року та відповідних повноважень Президента України, насамперед, щодо вирішення кадрових і установчих питань. Водночас практика застосування конституційних приписів не заперечує видання Президентом України указів з найбільш важливих питань, за умови, якщо їх вирішення потребує нормативного врегулювання та на законодавчому рівні або безпосередньо указами Президента України для цього передбачено саме форму указу.

Більше десяти років тому вітчизняними науковцями було звернуто увагу на відсутність в Україні багатьох законів щодо організації та діяльності органів виконавчої влади, у зв'язку з чим Президент України своїми указами здійснює первинне регулювання державно-управлінських відносин [14]. З того часу Верховною Радою України прийнято значну кількість законодавчих актів, які у тій чи іншій мірі регулюють діяльність органів виконавчої влади у сфері державного управління. Однак необхідність оперативного реагувати на конкретні ситуації та швидко вирішувати ті чи інші проблеми у сфері державного управління, а також неможливість на законодавчому рівні передбачити всі можливі варіанти розвитку тих чи інших подій або ситуацій, а відтак – і способів їх вирішення, обумовлює необхідність відповідного врегулювання Президентом України діяльності, зокрема, органів виконавчої влади у відповідних сферах.

Розглядаючи цю проблему, не можна залишити поза увагою сучасні дослідження вітчизняних науковців до правових актів управління у країнах Європейського Союзу, де такі акти переважно сприймаються як адміністративні.

Зокрема, у монографії “Адміністративні акти: процедура прийняття та припинення дії” [15, С. 19–22] зазначається, що у більшості країн Європи адміністративними актами (правовими актами управління) є тільки індивідуальні рішення та заходи. Так, у законодавстві ФРН, де поняття адміністративного акта є центральною категорією адміністративно-правової доктрини, таким актом визнається “будь-яке розпорядження, рішення або інший владний захід, спрямований органом влади на врегулювання окремого випадку в галузі публічного права і який має безпосередні зовнішні правові наслідки” [16, С. 54].

Німецькими вченими використовуються три основні ознаки адміністративного акта: 1) ним здійснюється врегулювання (вирішення) окремого конкретного випадку; 2) є рішенням органу публічного управління; 3) має безпосередньо зовнішню дію (спрямований назовні) [15, С. 25].

Країни континентальної сім’ї права, які орієнтуються на правову доктрину Німеччини, також обмежують поняття адміністративного акта (правового акта управління) лише індивідуальним рішеннями та заходами публічної адміністрації. Наприклад, у Польщі адміністративним актом вважається владна юридична дія адміністративного органу, спрямована на виникнення конкретних, індивідуально-визначених юридичних наслідків. В Естонії дія адміністративного органу, яка не є виданням правового акта і не є процедурною дією, визначається не як індивідуальне рішення, а саме як відповідний захід.

Аналогічний підхід до адміністративних актів (правових актів управління) також переважає у документах Ради Європи, Європейської Комісії та Європейського суду з прав людини, де під поняттям “адміністративний акт” розуміється будь-який індивідуальний захід або рішення: а) який прийнято під час здійснення публічної влади; б) який має характер прямої дії та правомірно або неправомірно торкається прав, свобод та інтересів приватних осіб; в) який не є актом, що виконується під час здійснення судових функцій [15, С. 21].

Наведене дозволяє зробити висновок про можливість розгляду актів Президента України у “вузькому” розумінні – як правових актів управління, що мають конкретно визначену юридичну форму (укази та розпорядження), так і у “широкому” розумінні – як адміністративних актів. На нашу думку, такий підхід значно розширює шляхи дослідження організаційно-управлінських впливів повноважень Президента України на інші органи держави та їх діяльність у відповідних сферах державного (адміністративного) управління.

Безпосередній вплив повноважень Президента України на діяльність органів державного управління також знаходить свій прояв через його конституційні повноваження визначати посадовий склад Кабінету Міністрів України, призначати у порядку, визначеному Конституцією України, членів Кабінету Міністрів України, керівників міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, голів місцевих державних адміністрацій, а також здійснювати контроль за діяльністю цих органів, пов'язану з реалізацію приписів Основного Закону України, додержанням державного суверенітету та територіальної цілісності України, Конституції України, прав і свобод людини і громадянина, у тому числі й шляхом скасування актів Уряду та рішень голів місцевих державних адміністрацій. Крім того, відповідно до Закону України “Про Кабінет Міністрів України” [17] Президент України може виступати ініціатором розробки актів Кабінету Міністрів України, а відповідно до Регламенту Кабінету Міністрів України [18], Президенту України не пізніше ніж за 24 години до початку засідання Уряду обов'язково надається інформація про порядок денний засідання Кабінету Міністрів України разом з матеріалами до питань, що будуть на ньому розглядатися. Зазначене дозволяє Главі Української держави здійснювати прямий попередній контроль за рішенням Уряду щодо схвалення законопроектів, прийняття постанов та розпоряджень, вирішення інших організаційних питань діяльності органів виконавчої влади України.

На противагу правовим (юридичним) формам, де виражене одностороннє волевиявлення уповноваженого органу держави, організаційні форми діяльності не потребують повного і суворого юридичного оформлення, оскільки не пов'язані із здійсненням юридично значущих дій та застосовуються у порядку поточної діяльності [19, С. 203]. Організаційні форми реалізації повноважень Президента України, як і будь-якого іншого органу держави, у цілому є підзаконною діяльністю, яка повинна здійснюватись виключно в межах законодавчого поля та визначених законом повноважень. До таких форм реалізації повноважень Президента України належать проведення координаційних зборів, нарад, науково-практичних конференцій; здійснення робочих поїздок по країні, робочих та офіційних кордонних візитів; проведення міжнародних зустрічей, особистих і телефонних переговорів; участь у роботі міжнародних організацій та міжнародних конференцій; виступи на пленарних засіданнях парламенту; головування на засіданнях Ради національної безпеки і оборони України; заслуховування звітів підконтрольних і підзвітних органів та посадових осіб; прийом громадян, посадових осіб органів державної влади та об'єднань громадян; розгляд звернень громадян; офіційні та робочі зустрічі з посадовими осо-

бами і фахівцями; проведення прес-конференцій, надання інтерв'ю та здійснення інших форм зв'язків із громадськістю.

Виходячи з наведеного, безпосередній вплив Президента України на діяльність органів державного управління може відбуватись не тільки у правовій (юридичній) формі, але й у різних організаційних формах, що також свідчить про доцільність визначення на теоретичному рівні актів Президента України адміністративними актами.

На відміну від безпосереднього впливу Президента України на державне управління, опосередкований вплив на діяльність органів державного управління здійснюється ним унаслідок реалізації відповідних конституційних повноважень у відносинах з Верховною Радою України та відповідними органами судової влади.

Основними повноваженнями Президента України, внаслідок реалізації яких ним здійснюється зазначений опосередкований вплив, є визначені Конституцією України: право звертатися із щорічними та позачерговими посланнями до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище (п. 2 ч. 1 ст. 106) [12], право законодавчої ініціативи (ст. 93) [12], право вето щодо прийнятих Верховною Радою України законів (п. 30 ч. 1 ст. 106) [12], а також право Президента України звертатись до Конституційного Суду України (ч. 2 ст. 150) [12].

Положення Конституції України щодо повноваження Президента України звертатися із щорічними та позачерговими посланнями до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище не дозволяють однозначно визначити правовий статус та юридичну природу такого звернення чи послання та їх правові наслідки. Відповідні норми також відсутні й у Законі України "Про Кабінет Міністрів України" [17], який передбачає тільки загальні приписи щодо участі Уряду у підготовці та реалізації цих послань Президента України. Водночас, в Указі Президента України від 9 квітня 1997 року № 314 "Про щорічні послання Президента України до Верховної Ради України" [20] вказано, що названі послання є офіційними документами Глави держави, в яких на основі аналізу внутрішнього і зовнішнього становища України визначаються найважливіші напрями економічного, політичного і соціального розвитку, передбачаються заходи щодо неухильного забезпечення прав і свобод людини і громадянина, вдосконалення нормативних механізмів регулювання суспільних відносин. Текст послання, направлений до Верховної Ради України або виголошений Президентом України, має враховуватись у роботі Кабінету Міністрів України, міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій. Одним із прикладів наслідків реалізації зазначеного повноваження є Указ Президента України "Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 8 червня 2012 року "Про нову редакцію Стратегії національної безпеки України" [3].

Наступним повноваженням Президента України, внаслідок реалізації якого здійснюється опосередкований вплив на діяльність органів держави, є його право законодавчої ініціативи.

Відповідно до Конституції України законопроекти, визначені Президентом України як невідкладні, розглядаються Верховною Радою України позачергово (ч. 2 ст. 93) [12]. Автори першого Коментарю до Конституції України вважають, що позачергово мають розглядатися лише законопроекти, внесені Президентом України і визначені ним як невідкладні [21]. Однак, на нашу думку, таке тлумачення названих повноважень Президента України значно звужить право законодавчої ініціативи інших його суб'єктів – Кабінету Міністрів України, Національного банку, народних депутатів України.

Опосередкований вплив також здійснюється при реалізації Президентом України його конституційного права промульгації прийнятих Верховною Радою України законів. Для набрання чинності закон має бути промульгований Президентом України, тобто підписаний ним протягом визначеного строку та опублікований в установленому порядку (ч. 2 ст. 94) [12]. Поряд із цим, Конституція України встановлює, що Президент України має право вето щодо прийнятих Верховною Радою України законів із наступним поверненням їх на повторний розгляд Верховної Ради України (ч. 2 ст. 94, п. 30 ч. 1 ст. 106) [12].

Виходячи з конституційних приписів, право вето Президента України носить відносний характер, тобто може бути подолане парламентом. Однак непоодинокі випадки, коли з різних причин пропозиції Президента України є неприйнятними для народних депутатів України, що фактично означає неможливість подолання парламентом президентського вето. На практиці це не виключає застосування інших механізмів для повернення заветованого Президентом України закону на новий розгляд парламенту після попереднього відкликання такого закону разом із наданими Президентом України пропозиціями. Одним із яскравих прикладів такої ситуації є проект Закону України “Про нормативно-правові акти”. Парламент свого часу не зміг подолати президентське вето до цього Закону, і трохи змінена редакція проекту через декілька років після його ветування та наступного відкликання знову була зареєстрована у Верховній Раді України (реєстр. № 7409 від 1 грудня 2010 р.) [22].

Одним із ключових опосередкованих впливів на діяльність органів держави є конституційне право Президента України звертатись до Конституційного Суду України щодо вирішення питань про відповідність Конституції України (конституційність) законів та інших правових актів Верховної Ради України, актів Кабінету Міністрів України, правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим (ст. 150) [12]. Прикладом такого впливу може слугувати Рішення Конституційного Суду України від

27 травня 2009 року № 12-рп/2009 [23] у справі за конституційним поданням Президента України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Закону України “Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю” [24]. Цим Рішенням Конституційний Суд України визнав такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), низку норм цього Закону щодо погодження з Комітетом Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією, призначення на посади і звільнення з них начальників спеціально створених для боротьби з організованою злочинністю державних органів та їх територіальних підрозділів; створення і ліквідації спеціальних підрозділів по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю, призначення на посади і звільнення з них керівників цих спеціальних підрозділів; призначення керівників управління з нагляду за виконанням законів спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю Генеральної прокуратури України та його відділів.

Опосередкований вплив Президента України на державне управління забезпечується не лише через його повноваження у відносинах з парламентом чи Конституційним Судом України, а й через відповідні державні інституції, серед яких, перш за все, мова йде про Раду національної безпеки і оборони України.

Відповідно до ст. 107 Конституції України Рада національної безпеки і оборони України є координаційним органом з питань національної безпеки і оборони при Президентові України, який є її Головою, а також формує її персональний склад [1]. До складу Ради національної безпеки і оборони України за посадою входять Прем’єр-міністр України, Міністр оборони України, Голова Служби безпеки України, Міністр внутрішніх справ України, Міністр закордонних справ України [12]. Конституційні приписи не заперечують право Президента України при формуванні персонального складу Ради національної безпеки і оборони України включати до неї керівників інших центральних органів виконавчої влади. Крім того, у засіданнях Ради національної безпеки і оборони України може брати участь Голова Верховної Ради України.

Відповідно до Закону України “Про Раду національної безпеки і оборони України” [25] (з наступними змінами) функціями Ради національної безпеки і оборони України є координація і контроль за діяльністю органів виконавчої влади у сфері національної безпеки і оборони у мирний час, в умовах воєнного або надзвичайного стану та при виникненні кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці України. Цим Законом установлено, що рішення Ради національної безпеки і оборони України приймаються не менш як двома третинами голосів її членів. Це означає, що у випадку визначення її мінімального персона-

льного складу – Президент України, Прем'єр-міністр України, Міністр оборони України, Голова Служби безпеки України, Міністр внутрішніх справ України та Міністр закордонних справ України, – для прийняття рішення Ради необхідні голоси принаймні чотирьох (із шести) вищих посадових осіб держави. Голова Верховної Ради України може висловлювати думку щодо прийнятих рішень, яка протоколюється. Забезпечення реалізації його позиції перебуває у сфері парламентської діяльності, а, отже, – його думка не може ігноруватись іншими членами Ради національної безпеки і оборони України та Президентом України.

Прийняті рішення Ради національної безпеки і оборони України вводяться в дію указами Президента України, які підлягають контрасигнуванню відповідно до приписів Основного Закону України – Прем'єр-міністром України та міністром, відповідальним за виконання такого указу.

Визначений на конституційному та законодавчому рівні відносно відокремлений статус Ради національної безпеки і оборони України та її організаційна структура свідчать про специфічну функціональну самостійність цього координаційного органу. Водночас законодавчо визначені предмети відання Ради національної безпеки і оборони України, її контрольні та координаційні функції щодо діяльності органів виконавчої влади України, а також законодавчо визначені повноваження Президента України як Голови цієї Ради, на нашу думку, є факторами, що свідчать на користь опосередкованого впливу Президента України на сферу державного управління національною безпекою у цілому та діяльність відповідних органів держави у цьому напрямі. Що ж стосується указів Президента України, якими вводяться в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України, то вони за своїм юридичним змістом та характером виконують допоміжну роль стосовно легітимативної ухвалення на засіданнях Ради колегіальних рішень вищих посадових осіб держави. Адже саме завдяки указам Президента України запроваджується обов'язковість виконання рішень Ради національної безпеки і оборони України на території держави.

Таким чином, опосередкований вплив Президента України на функціонування органів державної влади має не менш вагоме значення, ніж його безпосередній вплив на органи виконавчої влади. Адже реалізація відповідних повноважень Президента України у відносинах з органами законодавчої та судової влади впливає на законодавче підґрунтя організації, повноважень та порядку їх діяльності.

Дещо інша сутність опосередкованого впливу Президента України на діяльність органів державної влади, що відбувається за допомогою рішень Ради національної безпеки і оборони України. Персональний склад Ради національної безпеки і оборони України та її конституційний статус координаційного органу при Президентові України ускладнює чітке визначення опосередкованого характеру управлінських аспектів ді-

льності Президента України. Водночас контрольні та координуючі функції Ради національної безпеки і оборони України щодо діяльності органів виконавчої влади з віднесених законом до її компетенції питань, здійснюються безпосередньо не Президентом України, а Радою національної безпеки і оборони України.

Підсумовуючи викладене, можна зробити висновок про те, що діяльність Президента України у сфері боротьби з організованою злочинністю як складової національної безпеки України зумовлена реалізацією конституційних повноважень Глави держави та Гаранта, знаходить свій прояв, насамперед, у відповідних організаційно-управлінських впливах на інші органи державної влади, що є суб'єктами забезпечення національної безпеки України.

Залежно від конституційно визначених особливостей механізму реалізації повноважень Президента України, які передбачають його відповідну взаємодію з органами державної влади інших гілок (законодавчої, виконавчої, судової), його впливи на їхню діяльність відбуваються у безпосередній та опосередкованій формі. Безпосередній (прямий) вплив Президента України на органи держави знаходить свій прояв, насамперед, в його указах і розпорядженнях, зокрема, при вирішенні кадрових та установчих питань відповідно до положень Основного Закону. Опосередкований вплив Президента України виявляється під час реалізації його відповідних повноважень у відносинах з Верховною Радою України та органами судової влади. Внаслідок реалізації основних конституційних повноважень Главою держави здійснюється опосередкований вплив на діяльність органів державної влади, це, зокрема: право звертатися із щорічними та позачерговими посланнями до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище, право законодавчої ініціативи, право вето щодо прийнятих Верховною Радою України законів, право Президента України звертатись до Конституційного Суду України у випадках, передбачених Конституцією України.

Поряд із цим, слід зауважити, що ефективне функціонування системи національної безпеки України, а відтак і системи управління процесами протидії та боротьби з організованою злочинністю, неможливе без визначення правових механізмів зворотного зв'язку та зворотного впливу суб'єктів національної безпеки на діяльність Президента України у цій сфері. Виходячи з положень Конституції України, такий вплив здійснюється, зокрема, у межах процедури контрасигнації актів Президента України, подолання парламентом президентського вето, вирішення Конституційним Судом України питань про відповідність Конституції України (конституційність) актів Президента України тощо. Важливість практичної значущості цих питань зумовлює *необхідність подальших досліджень* науково-теоретичних і практичних питань реалізації повноважень Президента України у сфері боротьби з організованою злочинністю.

Список використаних джерел

1. Про Концепцію державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю : Указ Президента України від 21 жовт. 2011 р. № 1000 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>.
2. Про основи національної безпеки України : Закон України від 19 черв. 2003 р. № 964–IV / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>.
3. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 8 червня 2012 року “Про нову редакцію Стратегії національної безпеки України” : Указ Президента України від 8 черв. 2012 р. № 389 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>.
4. Рішення Конституційного Суду України від 30 верес. 2010 р. № 20-рп/2010 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.csu.gov.ua/uk/index>.
5. Нормотворча діяльність Президента України та її нормопроектне забезпечення : монографія / О. В. Скрипнюк, В. Л. Федоренко, Ю. Г. Барабаш [та ін.] ; [за ред. О. В. Скрипнюка і В. Л. Федоренка]. – К. : НАДУ, 2011. – 344 с.
6. Скрипнюк О. Правотворчість Президента України та її нормопроектне забезпечення: питання теорії і практики [Текст] / О. Скрипнюк, В. Федоренко // Право України. – 2011. – № 2. – С. 168–179.
7. Скрипнюк О. Правотворчість Президента України та її нормопроектне забезпечення: питання теорії і практики (продовження) [Текст] / О. Скрипнюк, В. Федоренко // Право України. – 2011. – № 3. – С. 175–186.
8. Гаєвський Б. А. Основи науки управління : навч. посіб. / Б. А. Гаєвський. – К. : МАУП, 1997. – 112 с.
9. Ожегов С. И. Толковый словарь русского языка / Ожегов С. И., Шведова Н. Ю. ; Рос. акад. наук. Ин-т рус. языка им. В. В. Виноградова. – [4-е изд., доп.]. – М. : ООО “ИТИ ТЕХНОЛОГИИ”, 2003. – 944 с.
10. Орфографічний тлумачний словник української мови / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://slovopedia.org.ua>.
11. Мельник А. Ф. Державне управління : навч. посіб. / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна, Л. Ю. Гордієнко ; [за ред. А. Ф. Мельник]. – К. : Знання-Прес, 2003. – 343 с.
12. Конституція України від 28 черв. 1996 р. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>.
13. Про Положення про порядок підготовки та внесення проектів актів Президента України : Указ Президента України від 15 листоп. 2006 р. № 970 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>.
14. Державне управління в Україні: організаційно-правові засади : навч. посіб. / Н. Р. Нижник, С. Д. Дубенко, В. І. Мельниченко та ін. ; [за заг. ред. проф. Н. Р. Нижник]. – К. : Вид-во УАДУ, 2002. – 164 с.
15. Тимошук В. П. Адміністративні акти: процедура прийняття та припинення дії : монографія / В. П. Тимошук. – К. : “Конус-Ю”, 2010. – 296 с.

16. Закон ФРН про адміністративну процедуру : текст станом на 5 трав. 2005 р. // Адміністративні процедури і адміністративне судочинство : збірник матеріалів Німецького фонду міжнародного правового співробітництва. – К., 2006. – 54 с.

17. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 7 жовт. 2010 р. № 2591-VI / [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<http://zakon.rada.gov.ua/>.

18. Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України : Постанова Кабінету Міністрів України від 18 лип. 2007 р. № 950 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<http://zakon.rada.gov.ua/>.

19. Ярмиш О. Н. Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні : підручник / О. Н. Ярмиш, В. О. Сergyogin. – Харків : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. – 529 с.

20. Про щорічні послання Президента України до Верховної Ради України : Указ Президента України від 9 квіт. 1997 р. № 314 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<http://zakon.rada.gov.ua/>.

21. Коментар до Конституції України : науково-популярне видання. – К. : Ін-т законодавства ВР України, 1996. – 254 с.

22. Офіційний портал Верховної Ради України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc2/>.

23. Рішення Конституційного Суду України від 17 трав. 2009 р. № 12рп/2009 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<http://www.csu.gov.ua/uk/index>.

24. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю : Закон України від 30 черв. 1993 р. № 3341- XII / [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<http://zakon.rada.gov.ua/>.

25. Про Раду національної безпеки і оборони України : Закон України від 5 берез. 1998 р. № 183/98-ВР / [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<http://zakon.rada.gov.ua/>.

В статье рассматриваются административно-правовые аспекты реализации полномочий Президента Украины в сфере борьбы организованной преступностью и организационно-управленческие воздействия Главы Украинского государства на деятельность других органов государственной власти в этой сфере.

The article deals with the legal and administrative aspects of the implementation of the authorities of the President of Ukraine in fight against organized crime and the organizational and administrative impact of the head of the Ukrainian state in the activities of other public authorities in this field.

Стаття надійшла до редакції журналу 4 жовтня 2012 року.